

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗВІТ ВИКЛАДАЧА
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО ЗА 2020 РІК**

1. Шпак Максим Володимирович
2. Кандидат юридичних наук, асистент, асистент кафедри цивільного процесу
3. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі - 1,5 друк. арк.
4. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі - 16,1 друк. арк.
  - 4.1. Форми впровадження виконаних НДР: монографія, навчальний посібник, наукові статті, тези наукових доповідей та повідомлень та ін.
  - 4.2. Наукова новизна отриманих результатів:

В монографії «Професійне представництво адвоката у цивільному процесі» (2020) досліджено теоретичні і практичні проблеми участі адвоката як професійного представника клієнтів під час здійснення цивільного судочинства органами судової влади. У роботі розглянуто еволюцію становлення цивільного процесуального представництва на різних етапах його розвитку. У роботі сформульовано теоретичні положення, а також практичні висновки щодо специфіки та особливостей професійного представництва, яке надається особами, що мають правовий статус адвоката, при розгляді та вирішенні цивільних справ органами судової влади. В монографії проаналізовано та досліджено перспективи нормативного регулювання професійного представництва адвоката у цивільному процесі, спираючись на новелізацію цивільного процесуального та конституційного законодавства України, а також враховуючи наявні законопроекти, які зареєстровані на офіційному веб-сайті Верховної Ради України. У роботі визначено особливості реалізації професійного представництва адвоката у цивільному процесі в різних стадіях та провадженнях цивільного судочинства.

В інших наукових публікаціях за 2020 рік: Автор почав новий авторський науковий цикл порівняльно-правових досліджень інституту правової допомоги по цивільним справам в різних країнах світу. У роботах неодноразово звертається увага на інститути функціонування й діяльності адвокатів, які покликані здійснювати надання правової допомоги, в тому числі в справах цивільного судочинства.

Встановлено, що судова система України та Австралії мають відмінності. У той же час ці відмінності зачіпають і інститут надання правової допомоги (у тому числі і по цивільним та сімейним справам). На нашу думку, доцільним є проведення міжнародних домовленостей та укладення між Україною та Австралією низки юридичних документів з приводу питань надання правової допомоги по цивільним справам. Це цілком буде корисним для забезпечення обміну практичного досвіду щодо питань професійної діяльності суб'єктів з надання правової допомоги (у тому числі і адвокатів).

Встановлено, що поширеними практичні (юридичні) справи, які пов'язані із наданням правової допомоги цивільного спрямування в Австрії, які пов'язані перш за все із такими напрямками правничої діяльності: 1) консультивання із правничих питань (у тому числі початкові юридичні консультації); 2) складання правничих процесуальних документів; 3) здійснення процесуального представництва в суді. Таким чином, розмірковуючи про міжнародне співробітництво між Україною та Австрійською Республікою щодо питань надання правової допомоги по цивільних справах, уявляється, що було б доречним укладення (підписання) нового профільного договору (угоди) де доцільно врегулювати особливості розвитку надання правової (правничої) допомоги по таких категоріях справ.

Порівнюючи адвокатуру України та адвокатуру Республіки Азербайджан спостерігається тенденція, що у цих країнах суттєво відрізняється кількість адвокатів, які покликані надавати правову (юридичну) допомогу (в тому числі і по цивільних справах). Отже, враховуючи плідну співпрацю між Україною та Республікою Азербайджан з питань реалізації надання правової (юридичної) допомоги (у тому числі по цивільним справам), на нашу думку, є необхідним укладення та підписання між цими країнами нової профільної угоди, у якій доцільно було б більш глибоко врегулювати засади міжнародної співпраці з питань правової допомоги по цивільним справам (зокрема стосовно питань безоплатної правової допомоги).

Порівнюючи основні особливості організації надання правової (юридичної) допомоги по цивільним справам в Україні та Республіці Білорусь є зрозумілим, що сама система цих процесуальних правовідносин хоча і є в певній мірі схожою, але також і має низку відмінностей, які мають унікальний характер. Наприклад, говорячи про інститут адвокатури, який покликаний сприяти у наданні правової допомоги (у тому числі і по цивільних справах), то в Республіці Білорусь однією із вимог для доступу до професії адвоката є необхідність наявності не менше ніж трьох річного стажу за спеціалізацію. А в Україні аналогічна вимога при допуску претендента до кваліфікаційного (адвокатського) іспиту

становить не менше двох років стажу у галузі права. Також варто відмітити і те, що у цих країнах суттєво відрізняється загальна кількість осіб, які мають правовий статус адвоката.

Встановлено, що потрібно удосконалювати міжнародне правове співробітництво між Україною та Республікою Білорусь із питань надання правової допомоги (в тому числі і по цивільних справах). Особливої уваги у цьому напрямку заслуговують питання підвищення кваліфікації, суб'єктів які покликані надавати правову (юридичну) допомогу, обмін позитивного досвіду у сфері співробітництва адвокатур цих країн, удосконалення стандартів надання правової (правничої, юридичної) допомоги по справам, які розглядаються у порядку цивільного судочинства.

Встановлено, що якісну вищу юридичну освіту варто розглядати як фундамент для реалізації надання якісної правової допомоги (а у випадках встановлених законом – професійної правничої допомоги, коли її надають особи, які мають правовий статус адвоката) у цивільних справах.

Встановлено, що адвокатура, яка існує у Сполученому Королівстві є важливим юридичним інститутом, що покликана реалізовувати надання правової (юридичної) допомоги по цивільних справах. Вона суттєво відрізняється від тієї системи, яка запроваджена в адвокатурі України. Йде мова у цьому аспекті не тільки про питання функціонування адвокатського самоврядування, а і про наявні відмінності у самій професії адвоката, та їх рівневої системи.

Запропоновано, що: 1) доречним є посилення співробітництва між Україною та Республікою Вірменія з питань взаємної допомоги при реалізації правової допомоги у цивільних справах; 2) варто визнати наявність дещо різних вимог, які передбачені у законодавстві України та законодавстві Республіки Вірменія щодо вимог доступу до професії адвоката. В Україні однією із вимог допуску до кваліфікаційного (адвокатського) іспиту є наявність повної вищої юридичної освіти у претендента. Натомість в Республіці Вірменія у цьому випадку в якості однієї із вимог до адвоката передбачена альтернатива – наявність або вищої юридичної освіти або наукового ступеня із юридичної спеціальності; 3) варто говорити про те, що враховуючи положення ч. 1 ст. 52 Цивільного процесуального кодексу Республіки Вірменія де передбачені правила, що представником в суді може бути також і іноземний адвокат (який пройшов акредитацію у визначеному законом порядку), в якості такого суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин може виступати і адвокат України.

Зазначено, що між Україною та Грецькою Республікою необхідно здійснювати активну співробітницьку діяльність із питань реалізації надання правової допомоги по цивільним справам у таких напрямках: 1) Проведення обміну практичним досвідом між адвокатурами цих країн із питань застосування цивільного процесуального законодавства щодо питань надання правової допомоги по цивільних справах. Доцільність цього полягає в тому, що адвокати як професійні правники є одними із центральних суб'єктів, які покликані надавати правову (юридичну) допомогу по цивільним справам; 2) Реалізація обміну досвідом щодо проблеми удосконалення системи надання безоплатної правової допомоги в цивільних справах, а також покращення її практичної дієвості; 3) Обмін практичним, а також науковим досвідом з питань виконавчого провадження (зокрема по цивільним справам, у яких надавалася правова допомога), засадам надання правової допомоги по цивільним справам у межах впроваджуваного електронного правосуддя, а також відносно критеріїв загального підвищення рівня правової (юридичної) допомоги.

Встановлено, що правова допомога як важлива складова доступності правосуддя у цивільних справах є важливим фундаментом для захисту та відновлення у суді порушених прав. Що стосується питання спеціалізації правової допомоги залежно від справ, які підлягають розгляду у порядку цивільного судочинства, автор має надію, що передбачення її на нормативному рівні може допомогти у збільненні її професійного рівня та якості (в тому числі і у цивільних справах).

Узагальнено, що є доцільною подальша співпраця між Україною та Грузією з питань надання правової допомоги у цивільних справах. У той же час варто відмітити наявність деяких відмінностей між цивільним процесуальним законодавством Грузії та України у контексті інституту надання правової допомоги та представництва у суді.

Висвітлено про те, що досліджуючи питання надання правової допомоги по цивільним справам в Естонській Республіці варто відмітити те, що важливе місце серед суб'єктів, які надають правову допомогу в цій країні займають адвокати. В Естонській Республіці функціонує поділ осіб, які мають правовий статус адвокатів, залежно від віку. Говорячи про міжнародне співробітництво між Україною та Естонською Республікою із питань надання правової допомоги по цивільним справам, вбачається доцільною посилення співпраця між цими країнами щодо обміну досвідом із питань підвищення стандартів надання правової допомоги по справам, які підлягають розгляду у порядку цивільного

судочинства. Особливо це є важливим у контексті гармонізації законодавства України до європейського.

Проаналізовано функціонування окремих правових інститутів в Королівстві Іспанія, які характеризуються певними відмінностями від української практики. Йде мова в тому числі і про функціонування адвокатури. Є відомим те, що адвокатура в суспільстві виступає безперечно важливою та необхідною інституцією. Один із напрямків її діяльності є сприяння у реалізації прав на отримання правової підтримки (юридичної допомоги) по різних категоріям юридичних питань. Особливий блок серед них займають цивільні справи.

Досліджено, що правнича (правова) допомога у цивільному процесі є важливим елементом цивільних процесуальних правовідносин у цивільних справах у випадках залучення особи для її надання. Говорячи про перспективні шляхи подальшого дослідження такої важливої проблематики цивільного процесу, вбачається, що ними можуть стати питання про участь іноземних адвокатів в якості процесуальних представників у цивільному процесі України та діяльність адвокатів України як представників у цивільних справах за кордоном.

Встановлено, що сутність діяльності адвоката при наданні професійної правничої допомоги у цивільному процесі повинна зводитися до належного представлення інтересів клієнта у суді у цивільній справі. Якісна професійна правнича допомога адвоката повинна допомагати у цивільному процесі для досягнення справедливості у справі.

Дійдено до висновку про те, що питання надання правової допомоги по справам, які розглядаються у порядку цивільного судочинства є одним із ключових при реалізації права на доступу до суду та доступності правосуддя в цілому. В той же час потребують додаткового дослідження проблеми узгодження національного законодавства, яке регулює інститут надання правової допомоги (в тому числі по справам, які розглядаються у порядку цивільного судочинства) з міжнародно-правовими системами та вимогами крізь призму євроінтеграційних прагнень України. Особливе місце у цьому контексті звертає на себе увага надання правової допомоги при реалізації електронного правосуддя, особливо в момент впроваджених карантинних обмежень, які пов'язані із заходами запобігання поширенню COVID-19.

5. Участь у розробці законопроектів та проектів інших нормативних актів

5.1. -

5.2. -

5.3. -

5.4. -

6. Зв'язок з практикою

6.1. -

6.2. -

6.3. -

6.4. -

6.5. -

7.: -

8. Участь у конференціях, семінарах:

1. Загальноєвропейський зміст реформаційних процесів в Україні: матеріали науково-практичної конференції. 20 грудня 2019 р. Харків.

2. Актуальні питання реформування правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3–4 липня 2020 р. Дніпро.

3. Актуальні дослідження правової та історичної науки: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 21 липня 2020 р. Тернопіль.

4. Інноватика в сучасній освіті та науці: теорія, методологія, практика: матеріали III Міжнародного літнього наукового симпозіуму. 24–25 липня 2020 р. Одеса.

5. Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів: міжнародна науково-практична конференція. 31 липня–1 серпня 2020 р. Харків.

6. Актуальні проблеми сучасної науки: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 30–31 липня 2020 р. Київ.

7. Актуальні питання правової теорії та юридичної практики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 7–8 серпня 2020 р. Одеса.

8. Наука та освіта в реаліях дистанційного навчання: XXXIV міжнародна науково-практична інтернет-конференція. 10 серпня 2020 р. Чернігів.

9. Проблеми та стан дотримання і захисту прав людини в Україні: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14–15 серпня 2020 р. Львів.

10. Сучасні правові системи світу: тенденції та фактори розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21–22 серпня 2020 р. Запоріжжя.

11. Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. 15–16 серпня 2020 р. Львів

12. Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства: міжнародна науково-практична конференція. 4–5 вересня 2020 р. Харків.

13. Стан та перспективи розвитку юридичної науки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 4–5 вересня 2020 р. Дніпро.

14. Вектори розвитку та результати досягнень науки та освіти в сучасному науково-освітньому просторі: XXXV міжнародна науково-практична інтернет-конференція. 31 серпня 2020 р. Ужгород.

15. Пріоритетні шляхи розвитку науки: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. 30–31 серпня 2020 р. Київ.

16. Актуальні дослідження правової та історичної науки: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 17 вересня 2020 р. Тернопіль.

9. Видавнича діяльність:

Монографія :

1. Шпак М. В. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі: *монографія*. /Харків: Право, 2020. 224 с. - 13,02 друк. арк.

Навчальний посібник:

1. Шпак М. В. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі / Шпак М. В. // Цивільний процес: навч. посіб. / [К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.]. Харків: Право, 2020. С. 84–87. – 0,16 друк. арк.; Безоплатна професійна правничка допомога адвоката у цивільному процесі - С. 87–89. – 0,12 друк. арк.; Відповідальність адвоката за неякісне надання професійної правничої допомоги у цивільному С. 89–91 – 0,1 друк. арк. – всього – 0,38 друк. арк..

2. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Виконавче провадження. Процедури банкрутства»/ К.В. Гусаров, Д.М. Сібільов, С.О. Кравцов, А.Ю. Каламайко, М.В. Шпак.- Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, -2020.- електронне видання – 2,5 друк. арк.

Тези:

1. Шпак М. В. Надання безоплатної правової допомоги у цивільних справах та сучасні законодавчі ініціативи. *Загальноєвропейський зміст реформаційних процесів в Україні: матеріали науково-практичної конференції*. Х.: ПромАрт, 2020. С. 101–103. – 0,15 друк. арк.

2. Shpak M. V. International legal basis of providing juridicial assistance in civil cases in the countries of the world: introduction to the research. *Актуальні питання реформування правової системи України: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Дніпро, 3–4 липня 2020 р. Дніпро: ГО «Правовий світ», 2020. С. 28–30 – 0,13 друк. арк.

3. Shpak M. V. The specific issues of providing legal aid in civil cases on the example of Australia. *Актуальні дослідження правової та історичної науки* (випуск 24): матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / Збірник тез доповідей: випуск 24 (м. Тернопіль, 21 липня 2020 р.). Тернопіль, 2020. С. 50–52 – 0,15 друк. арк.

4. Shpak M. V. Certain aspects of legal aid in civil cases in the Republic of Austria. *Інноватика в сучасній освіті та науці: теорія, методологія, практика*: Матеріали III Міжнародного літнього наукового симпозіуму (м. Одеса, 24–25 липня 2020 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С. 85–86 – 0,11 друк. арк.
5. Shpak M. V. Certain aspects of providing of legal aid in civil cases on the example of the Republic of Azerbaijan. *Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів*: міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 31 липня – 1 серпня 2020 р. Харків: Східноукраїнська наукова юридична організація, 2020. С. 50–53 – 0,15 друк. арк.
6. Shpak M. V. Some principles of realization of legal aid on civil cases in the Republic of Vilnius. *Актуальні проблеми сучасної науки*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 30–31 липня 2020 року. Київ: МЦНІД, 2020. С. 48–49 – 0,09 друк. арк.
7. Shpak M. V. The quality higher juridical education as an important foundation for effective legal aid in civil cases. *Актуальні питання правової теорії та юридичної практики*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 7–8 серпня 2020 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2020. С. 34–35 – 0,11 друк. арк.
8. Шпак М. В. Деякі питання надання правової допомоги по справам, які розглядаються у порядку цивільного судочинства в Англії. *Наука та освіта в реаліях дистанційного навчання*: XXXIV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: тези доповідей. Чернігів, 10 серпня 2020 р. Дніпро: ГО «НОК», 2020. С. 91–94 – 0,22 друк. арк.
9. Шпак М. В. Деякі аспекти надання правової допомоги по цивільних справах на прикладі Республіки Вірменія. *Проблеми та стан дотримання і захисту прав людини в Україні*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 14–15 серпня 2020 р. Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2020. С. 58–61 – 0,16 друк. арк.
10. Шпак М. В. Деякі проблемні питання надання правової допомоги по цивільним справам у Грецькій Республіці. *Сучасні правові системи світу: тенденції та фактори розвитку*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 21–22 серпня 2020 року. Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2020. С. 31–33 – 0,13 друк. арк.
11. Шпак М. В. Юридична спеціалізація як важлива передумова надання якісної правової допомоги по цивільних справах. *Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 15–16 серпня 2020 року. Львів: Львівський науковий форум, 2020. С. 55–56 – 0,06 друк. арк.
12. Шпак М. В. Деякі особливості надання правової допомоги по цивільним справам в Грузії. *Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства*: міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 4–5 вересня 2020 р. Харків: Східноукраїнська наукова юридична організація, 2020. С. 41–43 – 0,16 друк. арк.
13. Шпак М. В. Деякі аспекти надання правової допомоги по цивільним справам на прикладі Естонської Республіки. *Стан та перспективи розвитку юридичної науки*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 4–5 вересня 2020 р. Дніпро: ГО «Правовий світ», 2020. С. 59–61 – 0,12 друк. арк.
14. Шпак М. В. До питання про доцільність посилення співпраці між Україною і Королівством Іспанія з питань надання правової допомоги по цивільним справам. *Вектори розвитку та результати досягнень науки та освіти в сучасному науково-освітньому просторі*: XXXV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: тези доповідей, Ужгород, 31 серпня 2020 р. Дніпро: ГО «НОК», 2020. С. 16–19 – 0,18 друк. арк.
15. Шпак М. В. Правнича (правова) допомога у цивільному процесі як елемент цивільних процесуальних правовідносин: теоретичні аспекти. *Пріоритетні шляхи розвитку науки*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 30–31 серпня 2020 року. Київ: МЦНІД, 2020. С. 70–71 – 0,05 друк. арк.

16. Шпак М. В. Роль адвокатської професійної правничої допомоги для вітчизняного цивільного процесу. *Актуальні дослідження правової та історичної науки* (випуск 25): матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / Збірник тез доповідей: випуск 25 (м. Тернопіль, 17 вересня 2020 р.). Тернопіль, 2020. С. 49–50 – 0,07 друк. арк.

9.1. -

9.2. Вказати публікації, з зазначенням вихідних даних, у інших наукометричних базах даних:

Статті:

1. Shpak M. V. The problematic issues of legal aid in cases considered in civil proceedings. *Проблеми законності*. Харків. 2020. Вип. 150. (Збірник наукових праць індексується в Google Scholar, «Index Copernicus International» (Польща), «Bielefeld Academic Search Engine» (Німеччина) С. 78–89 – 0,66 друк. арк

10. -

11. -

12. -

13. -

14. -

15. Співробітництво з закордонними організаціями:

1) Пройшов міжнародне підвищення кваліфікації: INTERNATIONAL SKILLS DEVELOPMENT (THE WEBINAR) ON THE THEME: «THE CLOUD STORAGE SERVICE FOR THE ONLINE STUDYING ON THE EXAMPLE OF THE ZOOM PLATFORM» 31 August 2020 – 07 September 2020 (Lublin, Republic of Poland). 1.5 ECTS (45 hours) (1.5 ЄКТС – 45 годин). Суб'єкт підвищення кваліфікації: EDUCATORS AND SCHOLARS INTERNATIONAL FOUNDATION. IBR INSTYTUT BADAWCZO-ROZWOJOWY LUBELSKIEGO PARKU NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEGO LPNT. Сертифікат № 1219/2020. 07.09.2020.

2) Пройшов міжнародне підвищення кваліфікації: INTERNATIONAL SKILLS DEVELOPMENT (THE WEBINAR) ON THE THEME «THE CLOUD STORAGE SERVICE FOR THE ONLINE STUDYING ON THE EXAMPLE OF THE ZOOM PLATFORM». 28 September 2020 – 05 October 2020 (Lublin, Republic of Poland). 1.5 ECTS (45 hours) (1.5 ЄКТС – 45 годин). Суб'єкт підвищення кваліфікації: EDUCATORS AND SCHOLARS INTERNATIONAL FOUNDATION. IBR INSTYTUT BADAWCZO-ROZWOJOWY LUBELSKIEGO PARKU NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEGO LPNT. Сертифікат № 1644/2020. 05.10.2020.

3) Пройшов міжнародне підвищення кваліфікації: INTERNATIONAL SKILLS DEVELOPMENT (THE WEBINAR) INTERNATIONAL TRAINING WEBINAR FOR THE MASTERS, POSTGRADUATE STUDENTS AND ADJUNCTS ON THE THEME «THE REMOTE AND MIXED FORMS OF STUDYING FOR MASTERS AND POSTGRADUATE STUDENTS». 19-26 of October 2020 (Lublin, Republic of Poland). 1.5 ECTS (45 hours) (1.5 ЄКТС – 45 годин). Суб'єкт підвищення кваліфікації: EDUCATORS AND SCHOLARS INTERNATIONAL FOUNDATION. IBR INSTYTUT BADAWCZO-ROZWOJOWY LUBELSKIEGO PARKU NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEGO LPNT. Сертифікат № 1827/2020. 26.10.2020.

16. -

17. -

18. -

Асистент кафедри цивільного процесу

М.В. Шпак

Затверджено « » _____ 2020 року протокол № ____.